

Bolezen dihal je katerakoli bolezen ali stanje, ki okvari dihalne poti ali sama pljuča. Te bolezni so zelo pogoste. Tudi danes so najpogostejši vzrok smrti pri otrocih in na tretjem mestu vzrokov smrti pri odraslih. Prav tako pa v zadnjem desetletju ugotavljamo, da jih je vse več zaradi onesnaženega zraka. Njihovo naraščanje pričakujemo tudi v bodočnosti zaradi klimatskih sprememb.

Razlog za to je, da so dihala stalno v stiku z zunanjim okoljem – zrakom – in številnimi snovmi v njem, ki so velikokrat škodljive. Po drugi strani pa so s krvjo, ki potuje preko pljuč, v stiku s celim telesom, zato se na dihalih odražajo številne bolezni drugih organov (srca, prebavil, ledvic). Tako danes poznamo okoli 1000 bolezni in bolezenskih stanj dihal.

VRSTE BOLEZNI DIHAL

Bolezni dihal delimo na dve skupini. Bolezni, kjer pride do **zoženja dihalnih poti**, kar vodi v otežen izdih (obstruktivne bolezni). Med te bolezni sodijo astma, KOPB (kronična obstruktivna pljučna bolezen), bronhiektazije – vnetno spremenjene dihalne poti, omejene na posamezne predele.

Druga skupina so tiste, kjer pride do **okvare pljučnega tkiva** (restriktivne bolezni). Nastanejo zaradi okvare – izgube tkiva pljuč, zmanjšanja sposobnosti pljuč, da se raztegujejo in zmanjšanja zmogljivosti pljuč za prenašanje kisika in ogljikovega dioksida. Najpogostejše so pljučnica, pljučni rak, pljučna fibroza – brazgotinjenje pljuč ...

Če bolezen traja dolgo – kronično, velikokrat pride do **mešane okvare pljuč**, ko so prizadete dihalne poti in pljučno tkivo (mešana ali obstruktivno – restriktivna okvara).

POGOSTE BOLEZNI

Med boleznimi dihal pri nas srečamo nekatere, ki so zelo **pogoste** in predstavljajo posebno skrb javnega zdravstva. To so danes zlasti virusna okužba dihal – prehlad, pljučnica, astma, KOPB, bronhiektazije, pljučni rak. Ker so pri nas pogoste, je dobro, da se seznanimo z njimi in jih prepoznamo.

Več si lahko preberete v drugih zloženkah in na spletni strani Društva.

Po drugi strani pa poznamo tudi **redke bolezni dihal** (rare disease, orphan disease).

V Evropski uniji velja po priporočilu Evropske komisije, da so redke bolezni tiste, ki so prirojene (genetskega izvora), ki povzročajo kronično bolezen in se pojavljajo pri največ petih

osebah na 10 tisoč prebivalcev. (V ZDA velja za redko bolezen tista, ki se pojavi pri enem od 200 tisoč prebivalcev).

Zavedati se je treba, da so nekatere redke bolezni v nekaterih področjih bolj razširjene kot drugod. Ker so redke, pomeni, da se tudi zdravstveni delavci z njim redko srečujejo in jih slabše poznajo. Za bolnika predstavljajo večje breme, ker je čas do postavitve diagnoze daljši, informacije skope in zdravljenje težje. Zdravila, ki se uporabljajo za njihovo zdravljenje (orphan drugs), so namreč nekomercialna in težje dostopna.

Bolnik z redko boleznijo mora zato v še večji meri zbirati informacije o svoji bolezni in zdravljenju ter postati strokovnjak za svojo bolezen.

Med redkimi boleznimi, ki prizadenejo pljuča, jih trenutno poznamo okoli sto.

Danes so redke bolezni pri nas **sarkoidoza, pljučna fibroza** in **cistična fibroza** (ali mukoviscidoza).

KAKO DO INFORMACIJ O REDKI BOLEZNI IN ZDRAVLJENJU

Informacije lahko najhitreje preverimo na svetovnem spletu v posebnih bazah, kjer so predstavljene po abecednem redu. Če ne veste, kako se vaša bolezen napiše, jo lahko najdete v seznamu, ki redke bolezni predstavlja po skupinah.

PRIPOROČENE BAZE ZA EVROPSKO UNIJO SO:

baza redkih bolezni www.orpha.net

EUROCAT – evropska mreža registrov
www.eurocat.ulster.ac.uk

EURORDIS – Evropska zveza društev bolnikov
www.eurordis.org

ZA KONEC

Društvo pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije združuje bolnike s številnimi pljučnimi boleznimi. Združujemo bolnike s pogostimi in redkimi boleznimi. Med nami deluje tudi komisija za bolnike s cistično fibrozo. Podprite nas!

*Prpravila: Barbara Latkovič, dr. med.
Izvršni odbor Društva pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije*

Prejmite s lite!

Društvo pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije

ZD Rudnik, Rakovniška ulica 4
1000 LJUBLJANA

tel. 01 427 44 44
faks 01 427 44 43

e mail: dpbs@siol.net
spletna stran: www.dpbs.si

Kaj so bolezni dihal?

A li imate sami ali vaši bližnji bolezen dihal?

A li vas zanima, kaj so bolezni dihal?

Č e ste na eno vprašanje odgovorili z DA, si preberite zloženko do konca.

